

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny. Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

ARAD, ANUL 54. No. 43.

1939. február 23. csütörtök.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

A lengyel kérdés

mint európai jelentőségű külpolitikai komplexum, egyre figyelmetkeltőbb alakulatokat mutat. Eltekintve ugyanis attól, hogy Varsó a közeli hetekben olyan nemzetközi diplomáciai vendégjárás helye lesz, aminőre még csupán a legutóbbi rendezés előtti évtizedekben volt példa, a világháborúból tetemesen meggyarapodva kikerült ország harminchat milliós tömegének sulya komoly tényező szerepét játsza az európai politikában, amelyel nemcsak kívülről, de belülről is számolni kell. A lengyel köztársaság jelenlegi politikai garnitúrája, mint a közelmúltban is láthattuk, éppen eléggé rugalmasnak mutatkozik arra, hogy a hatalmak egyensúlypolitikájának egyszál diplomáciai kötelén ügyesen balanszírozzon és akár jobbról, akár balról, akár alulról, akár felülről is éri egy-egy erőteljesebb fuvallat, — mégsem inog meg annyira, hogy érett gyümölcsként véglegesen valamelyik oldalra hulljon. A mai külpolitikai viszonyok között ez a jelenség igazán komoly teljesítmény, amely joggal kelteti fel a közfigyelmet.

Ugy látszik, a lengyel politika éppen eléggé sokat tanult saját történelmi tapasztalataiból, semmint könnyelmű tánc lépések sorozatainak tekintetében mai diplomáciájának tevékenységét. A München megelőző események Moszczycki elnök kormányát olyan helyzetben találták, amelynek súlypontja, a nyugati német és a keleti szovjet diplomácia érezhető nyomásának erejét dél felé kiépített baráti kapcsolatainak elektromos vezetékein vezette le. Kétségtelen volt jó viszonya egy Balkán-szövetség, mint, — Magyarország közvetítésével, — Olaszország felé: és ugyanekkor magának mondhatta az angol birodalom szimpátiáját is, ha másért nem, de a danzigi korridor miatt is és élvezhette a francia—szovjet-összeköttetés létezésének minden ráháruló előnyeit. München kétségkívül fordulópontot hozott a lengyel külpolitika számára. Teschen—Szilézia kérdése, mint nyersanyag-bázis, cselekvésre készítette Kládovszky kormányát és míg az energikus Beck külügyminiszter visszavonult dolgozószobájára telefonkészülékkel mellé, ugyanakkor Rydz Smigly marsall vette át a bevonuló lengyel légiók akciójának irányítását. München ebből a szempontból valóban fordulópontot jelentett, mert a hitleri külpolitika eredményének négyhatalmi talajából születte meg a lengyel állam új területi gyarapodása is. Mindazonáltal a közös eredmény nem hozott elhajlást a lengyel diplomácia számára: s nem hozott azért, mert a meglepetészerűleg feldobott ukrán ügy azonnal védelmi intézkedéseket tett szükségessé Varsóban. Beck lengyel külügyminiszter tehát a karácsonyt a francia Rivierán tölti, de mert nem nyert ott semmiféle új impressziót, hazafelé utaztában Berchtesgadenben tett látogatást, melynek részleteire csak abból következtethetett a nemzetközi politika, hogy az ukrán-ügy egyelőre lekerült Berlinben is, Prágában is a napirendről. Mindazonáltal ez a negatívum nem hozott új pozitívumokat. A lengyel diplomácia pihenni látszott egészen addig, míg ki nem derült, hogy még a berchtesgadeni vizit előtt Beck egy szovjet—lengyel kereskedelmi egyezményről kezdeményezett tárgyalásokat, továbbá egy kis ipárisi weekendre küldte Kládovszky kormányelnököt, amelyből a közeli lengyel—francia katonai egyezmény híre bontakozott ki abból az alkalomból, hogy Anglia maga is annak a reményének adott kifejezést, hogy talán rövidesen Londonban üdvözölheti egy kis tereferére a lengyelek fáradhatatlan külügyminiszterét. S nem véletlen, hogy éppen akkor, amidőn a Downing Street jónak látta elismerni Francot, miután lehengerelte a spanyol polgárháború legnehezebb szakaszát, a katalániai frontot.

A helyzetnek ebben a kissé tömör, de karakterisztikus összefoglalásában csak sejtethető, de természetesen ki nem mutatható, hogy a lengyel külpolitika ma még fokozottabb defenzív tevékenységet folytat, mint tette azt München előtt. Pompás lehetőségek utja nyílik tehát elsősorban is az angol

Elvben elismerte Franco kormányát a Balkán-szövetség állandó bizottsága

Hivatalos jelentés a Balkán-szövetség háromnapos tanácskozásairól — A Balkán államai továbbra is a béke hívei maradnak

Áprilisban ül össze Bucarestben a szövetség gazdasági tanácsa

Bucarestből jelentik: Tegnap este a bucurestii görög követ ebédet adott a Balkán-szövetség értekezletén részt vett miniszterek tiszteletére, utána a résztvevők megjelentek Ófelsége II. Carol király díszhangversenyén.

A török külügyminiszter Czapcar-Markovic jugoszláv külügyminiszter társaságában Belgrádba utazik, onnan Szalonikibe megy, hol Metaxas várja, akivel együtt utazik Athénbe, ahonnan pedig Istanbulba.

A Balkán-konferencia befejezése után az alábbi hivatalos nyilatkozatot adták ki:

— „A Balkán-szövetség állandó tanácsa február 20, 21. és 22-én Bucarestben tanácskozást tartott, amelyen Grigore GAFENCU, Románia külügyminisztere elnökölt és METAXAS Görögország, SARACIOGLU Törökország és MARKOVICS Jugoszlávia képviselőit vett részt. Az állandó bizottság tagjai megvizsgálták a nemzetközi helyzetet és kicserélték véleményüket a különböző kérdések tekintetében, amelyek a Balkán-szövetség államait érdeklik. A tanács tagjai megállapították, hogy politikai felelősségük tökéletesen azonos és a Balkán-szövetség államai továbbra is a béke hívei, miként azok voltak megalakulásuk óta. Egyhangú határozat alapján továbbra is folytat-

ják tárgyalásaikat ebben a szellemben. Örömmel vették tudomásul az 1938. június 31-én megkötött szalonikiai egyezményt, — a mely igazolása a szövetséges államok azon akaratának, hogy minden alkalmat megragadjanak a Balkán-félszigeti államok bizalomteljes együttműködésének előmozdítására a teljes egyenlőség és a határok tiszteletben tartásának alapján.

— „Az állandó bizottság helybenhagyta a Balkán-szövetség gazdasági tanácsának legutóbbi határozatait és azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Balkán-szövetség hetedik ülészaka, amelyet ez év áprilisában Bucarestben fognak megtartani szorosabbá teszi a Balkán-szövetség tagállamainak gazdasági összeköttetéseit. A Balkán-szövetség állandó tanácsának legközelebbi ülészaka 1940. februárjában lesz Belgrádban.

A hivatalos nyilatkozat felolvasása után Gafencu külügyminiszter az alábbi tájékoztatást adta:

— „Az állandó bizottság tagjai FRANCO diktátor kormányának elismerését elvben elhatározták, de minden szövetséges állam önmaga külön dönthet az elismerés módja felett.”

Expedíciós sereget mozgósít Anglia, Franciaország megtámadtatása esetén

Morrison angol kancellár szenzációkeltő felvilágosításai Churchill interpellációjára

Londonból jelentik: Chamberlain angol kormányelnök fegyverkezési beszédét követően Winston Churchill szólalt fel az angol alsóházban és többek között a következőket jelentette ki:

— Chamberlain miniszterelnök legutóbbi beszéde, amelyben teljes nyíltsággal szolt arról, hogy Anglia egy háború során azonnal a legtevékenyebben Franciaország segítségére siet, nem tévesztette el hatását. Ez a kijelen-

tés bizonyára lehűtötte harci kedvét azoknak, akik azt hiszik, hogy Franciaország egyedül áll. Kedvező hatást váltott ki ez a beszéd Amerikában is, ahol megnyugvással vették tudomásul, hogy Európa két legnagyobb demokráciája szoros barátságban egybeforrtak. Erre a nyílt beszédre szükség volt annál inkább, mert az erőszakban bizakodók, egyre hatalmasabb nyomást gyakoroltak.

— Ha, Isten meitsen, háború törne ki —

—francia diplomácia részére, hogy kedvenc gazdasági államblokkját megkísérelje kiépíteni Európának azokon a részein, amelyek felé egy Közép-európai át igyekvő gazdasági hadjárat indította el első manővereit a nyersanyag-területek lekötése érdekében. Ez az államblokk a nagy gát rendeltetését lenne hivatva betölteni minden további hullámvérssel szemben és Lengyelország elkötelezése úgy Páris, mint London számára a legrövidebb út biztonosságát nyújtaná Középeurópa át a keleti piacok felé. Oly irányban, amelyre nézve éppen most foly-
nak Moszkvában is az angol világgazdaság nagy-

követeinek egyezkedő tárgyalásai. Egyre világosabb, hogy Beck nem szereti az egyhangúságot és az újjászületett lengyel állam-érdek tüzeiben kettőnél is több vasat tartogat a meglepetések ellen. Varsó nagypolitikai jelentősége kétségkívül csak nyert és lényegesen sokat emelkedett a forgalmas európai piacon: árfolyamértékét pedig valószínűleg éppen azok a tárgyalások fogják kialakítani, amelyek, — Ribbentrop látogatását követően, — a közeljövőben bonyolódhatnak az ősi lengyel főváros egészen átmodernizált levegője, sok vihart és változást látott falai között. (J.)

folytatta a szónok — Angliának szárazföldi, tengeri és légi haderejével kell Franciaországnak segítségére sietnie. A segítségnek ezt a módját az ország követelné meg, mert elkényeztetetlen és senki nem tűrné, hogy az egyik fél csak arannyal, a másik pedig vérrel harcoljon. Angliának egy ilyen háboruban tekintélyes létszámú hadseregeket kell küldenie Franciaország támogatására.

Morrison kancellár, aki az alsóházban a nemzetvédelmi minisztert képviselte, Churchill interpellációjára a következő választ adta:

— Ha az angol hadsereget szárazföldi háborúra kényszerítik, a kormány felfogása teljesen azonos Churchillével, aki szerint valamennyi rendelkezésre álló forrást fel kell használnunk és meg kell állapodnunk abban a mód szerben, amely a legalkalmasabbnak látszik. A kormány biztosítja Churchillt, hogy az angol és francia nagvezetők között megkezdett tárgyalások tovább folynak és megállapodás fog létrejönni arra nézve, hogy szárazföldi háború kitörése esetén milyen szerepet vesz a két ország hadseregének.

Az angol lapok Morrison alsóházi nyilatkozatával élénken foglalkoznak. A Daily Mail felfogása az, hogy Morrison nyilatkozata szerint háború esetén expedíciós hadtestet küldenek Franciaországba.

A News Chronicle véleménye hasonló, de megállapítja, hogy Angliának olyan erősnek kell lennie, hogy a totális államoknak ellenállhasson. Ha az idő megengedi, — írja a lap, — úgy Angliának ismét fel kell építenie az együttes biztonsági rendszerét. (Rador.)

Az angol újrafegyverkezéssel kapcsolatban a francia Populaire a következőket írja:

— „Ahhoz, hogy egy nemzeti hadsereget kiképezzenek, felfegyverkezzenek és előkészítsenek, sokszáz laktanyára van szükség és sok százezer felszerelésre, ami Angliának nincs meg. Ezt nem teheti egyik napról a másikra. Ezt a felszerelési programot nem hajthatja végre, dacára repülőgépeinek, hadihajóinak vagy fánkainak. Bármennyire is kívánják a kötelező katonai szolgálat befejezését, ezt angol barátaink nem tehetik, mert nem térhetnek át hirtelen az ujoncozási rendszerre. Legfontosabb tehát, ha nagyobb mértékben szaporítják a tényleges állományt, hogy szükség esetén Franciaország segítségére küldhessék. Ezt a hadsereget motorizálni és mechanizálni kell olyan mértékben, hogy ellenállhatatlan legyen. Egy ilyen expedíciós hadsereg minőségileg sokkal inkább megfelel, mint egy nem kellőképpen felszerelt nagylétszámú haderő.“

Ciano Varsóba utazik

Róma. Ciano gróf csütörtökön Varsóba utazik, ahol három napig marad. Varsóban

Középeurópa helyzetéről tárgyal. Lengyel körökben úgy tudják, hogy Ciano olyan irányban tapogatózik, mik Lengyelország szándékai abban az esetben, ha az olasz követelések következtében a helyzet a Földközi-tengeren súlyosbodik. Ciano Varsóból egyenesen Rómába utazik anélkül, hogy Berlint érintené, a hogyan eredetileg tervezte.

Ciano gróf egyébként tegnap tanácskozott Mackensen római német nagykövettel. A megbeszélésen a spanyol kérdéssel volt szó.

A lengyel miniszterelnök párisi tárgyalásai

Ma került nyilvánosságra annak híre, hogy Kalkovszky lengyel miniszterelnök néhány napig Párisban tartózkodott. Megállapítják illetékes helyen, hogy ennek a látogatásnak teljesen magánjellege volt. Mindazonáltal illetékes politikai körök nem így látják a dolgot és az a felfogás alakult ki, hogy Beck lengyel külügyminiszter londoni látogatása az angol—lengyel viszony szilárdítását célozza, ugyanakkor pedig Kalkovszky párisi tartózkodása a lengyel—francia szálak megerősítését célozták.

Lelőpezések a német repülőflottáról

Washington. (Rador.) A Press Associated távirati ügynökség bizalmas forrásból kapott értesülése alapján jelenti, hogy Arnolds tábornok rendkívül érdekes közleményt tett a szenátus katonai bizottságának ülésén. A tábornok kijelentette, hogy Németországnak 1700 olyan repülőgépe van, amelyekkel képes Nyugat-Afrika partjait, Délamerika keleti partvidékeit megtámadni és a Zöld fokszigetről a

Sportvonat Budapestre Utlevél nélkül

csak személyazonossági igazolvánnyal

Aradról indul március 9-én reggel.

Budapestre vissza mar. 14-én este.

Oda-vissza 1380 lei

Jelentkezési határidő március 2 este

Beiratkozások, információk:

WAGONS-LITS/COOK

menetjegylrodában Arad, Minor.ta-pál.

német repülőgépek az Egyesült-Államokat is elérhetik. A tábornok megállapítása szerint ezek a repülőgépek az Atlanti óceán átrepülése alkalmával nagyobb bombarakományt nem vihetnek magukkal. Ha meg akarnak támadni az Egyesült-Államokat, úgy Németországgal rokonszenvező valamelyik délamerikai államban kellene támpontokról gondoskodniok, ahol municióval látnák el a gépeket. A tábornok nem említette, hogy melyik ez a délamerikai állam.

Március 2-án végleg megszűnik a tizenhét erdélyi és bánáti magánvasut-társaság

Százhatvanmillió lei értékű állampapírral váltják meg a társaságok részvényeit

Kolozsvárról jelentik: Az Erdély és Bánát területén még bejegyzett egykori magánvasut-társaságok, amelyeknek hálózatát az államvasutak igazgatósága már éveken ezelőtt átvette, március 2-án együttes közgyűlést tartanak a közlekedésügyi minisztériumban s ezen a közgyűlésen jóváhagyják a felszámolóbizottságok és az állam között létrejött szerződéseket, amelyek meghatározzák a magánvasut-társaságok vagyonának végleges átadási feltételeit. Március 2-án az alábbi tizenhét vasut-társaság tart közgyűlést. Bucurestiben: Szatmár—nagybányai, zsigó—kudzsiri, délerdélyi, karánsebes—hátszegi, kisküküllő—megyei, egyesült szatmári, Visó—völgyi, zsigó—nagybányai, besztercenaszódi, Móra—kőrösi,

bihari, temesvár—lippa—radnai, temesvár—buziási, torda—abrudai, széphegy—lieblingi, marostordai és hunyad—kelecei helyiérdekű vasutak.

A tizenhét magánvasut-társaság részvény-tökeje összesen 161,319,060 lei s az átvett részvényekért, a társaságok felszámolóival kötött megegyezés értelmében az állam kötvényeket ad. A fixkamatozású kötvények kiszolgáltatására a közgyűlés után kerül sor s még nem tudni, hogy valamely régebbi államadósság visszaváltott papírjaival fedezik-e az átvételhez szükséges 160 milliót, vagy új papírokat hocsátanak ki.

„Kedély” gróf

Írta: F. DE BAILLEHACHE

Negyven és ötven között lehetett, magastermetű, karcsu férfi volt, alakja, mint egy táncosé, feje pedig mumiaszerűen merev. Mozdulatai takerékosak, sápadt és dermedt vonásait semmiféle indulat nem élénkítette meg. Szemének fénye tiszta, hideg és üres. Orosznak mondta magát, de nem részletezte, kaukázusi-e vagy fehérorosz vagy akár szibériai. Rendkívüli udvariassága, kissé fölényes korrektsége, kifogástalan modora után ítélve alighanem magas származású lehetett s minthogy mindezek inkább lehetett nevezni, mint kedélyesnek, elneveztük Kedély grófnak. Szinte minden európai nyelven tökéletesen beszélt és a legelegánsabb társaságokon, diplomáciai fogadáson lehetett látni.

Eleganciája imponált a férfiaknak. Fiatalemberek és vidékiek elkérték szabója és fehérneműkészítője címét. De a nők féltek tőle, nem is igen keresték társaságát. Pedig nem panaszkodhattak: ha Kedély gróf kísérte haza őket, mindig illedelmesen bucsut vett, ha kinyílt a hölgy házána kapuja. Ha társaságban kissé élénkké fajult valamely vita, ami manapság ugyancsak gyakori, Kedély gróf közbeszólt:

— De uraim, az önök nyelve tulságosan tökéletes ahhoz, semhogy érdemes legyen franciául veszekedni.

Egy este, mikor valaki megkérdezte, hány óra, gyönyörű szafirokkal kirakott platinaórára nézte meg az időt. A kis Dupont-Blanc könyörgött, hogy adja el neki. A gróf többszöri visszautasítás után

roppant összeget mondott, ami elriasztotta barátunkat. Soha senkit se hívott meg, de ő maga minden este a városban vacsorázott. Senki se tudta, miből él, de már a ruhatárban megcsodálták, milyen királyi göggel és eleganciával nyújtotta át bundáját a ruhatárosnak és milyen királyi borralalót adott.

Ezen az estén egy véletlenül unalmas fogadáson voltunk egy igen neves politikus szalonjában. Mindenki alig várta, hogy szabaduljon és mikor végre a ház előtt gyülekeztünk, valaki azt ajánlotta, menjünk el még valahova, kiheverni az estélyi unalmát. Kedély gróf egy montmartei mulatót ajánlott és senkinek se volt ellene kifogása.

A mulató olyan volt, mint a többi mulató. Félhomály, jazz-zene, jó pezsgő, sok meztelen hölgy és sok frakkos ur. A műsor se volt rossz, határozottan jól éreztük magunkat. Az volt a megállapodás köztünk, hogy mindenki fizeti a maga szálalját. Mikor már a vendégek legnagyobb része elment és, mint Figaro mondja: époly közel volt a reggel, mint az este, mi is fizettünk. A számlák határozottan borsosabbak voltak, mint számítottuk, de mindenki szótlanul fizetett. Mikor Kedély grófra került a sor, egy ötszázfrankost nyújtott át a pincérnek. A pincér vissza akart adni, de Kedély gróf egyetlen mozdulattal megállította:

— Köszönöm, — mondta — mindennel meg voltam elégedve. Én ajánlottam, hogy barátaim ide jöjjenek s minthogy meg voltak elégedve, megérdemlik ezt a pénzt...

Igazi nagyur!
Elváltunk. Mikor taxiba ültem, egyszerre észre-

vettem, hogy kesztyűmet elvesztettem. Vadonatuj, gyönyörű kesztyű volt, megérte a fáradságot, hogy visszamenjek érte. Csak a mulatóban felejtettem. Szóltam a sofförnek, aki visszafordul. Mikor beléptem a mulatóba, már az utolsó vendég is elment és két vászonkabátos emberek takarítani kezdtek. Egyik pincér azt mondta, forduljak a tulajdonoshoz, mert minden talált tárgyat neki adnak át.

— Tessék — mondta és egy ajtóra mutatott — ott, az irodában.

Beléptem az irodába. Meghökölve álltam meg a küszöbön. Egy íróasztal előtt ült az üzletvezető s vele szemben állt Kedély gróf felhajtott bundagallérral, klakkal a fején.

— Minden rendben van, — mondta az üzletvezető — nagyon jól dolgozik. A vendégek, akiket hozott külsőre is megféleltek és rendszeresen fizettek. Nem is alkuszom önnek. Tessék a kétszáz frankja — ezzel átnyújtott a grófnak kétszáz frankot.

Kedély gróf zsebetette a pénzt és hidegen nyújtotta újra a kezét:

— És az ötszáz frankom?

— Ó igaz, csaknem elfelejtettem! — nevetett az üzletvezető és átnyújtott a grófnak egy ötszázfrankos bankjegyet.

Kedély gróf zsebreágta és megfordult. Szemközt került velem. Arcizma sem rándult. Megemelte kalapját és egy lehelletnyi csodálkozással így szólt:

— Hogyan? Ön is ittfelajtott valamit? — Ezzel kiment és egy pillanat múlva már elnyelte magas, szikár alakját az éjszaka.

Bemutatkozott a parlamentben az új magyar kormány

Teleki Pál gróf miniszterelnök elmondotta kormányprogramját, amelyet egyformán támogatnak a politikai pártok

Budapest. A magyar képviselőház nagy érleklődéssel fogadta szerdai ülésén a Teleki-kormány bemutatkozását. A képviselők majdnem valamennyien megjelentek az ülésen, nagyrésztük fekete ruhában volt és a karzatok is zsufolásig megteltek, az országház előtt is nagy tömeg várakozott az eseményekre. Pontban 10 órakor szólaltak meg a csengők. Darányi Kálmán elfoglalta helyét és több kisebb bejelentést tett. Eközben érkezett meg a terembe Imrédy Béla volt miniszterelnök, akit a kormánypárt tagjai helyükről felemlekedve fogadtak és akit még az ellenzéki oldalon is sokan hosszantartó meleg ünnepelésben részesítettek. Az elnök ezután felolvasta az Imrédy-kormány felmentéséről szóló és a Teleki-kormány kinevezéséről intézkedő kormányzó kéziratot. Ezt követően Putnoky Móric házelnök vezetésével megjelentek az új kormány tagjai, élükön gróf Teleki Pál miniszterelnökkel. A miniszterek elfoglalták helyüket és Teleki Pál miniszterelnök szólásra emelkedett hogy elmondja programbeszédét.

Teleki a reformokról

— Azzal a ténnyel, hogy én a politikai kereten semmit sem változtattam és hogy így vettem át most a kormányzást, nem kívántam oportunista lenni. Minden a közvéleménytől függ, de szeretném tisztázni, hogy tulajdonképpen mi is a közvélemény? Mert szerintem nem az ucca jelenti a közvéleményt, nem a hangosak adják meg a közvélemény értelmét, hanem a magyar keresztény társadalom sok meggondolt férfa, sok komoly munkára törekvő ifja. A közvélemény pedig magyarság fejlődést és messzemenő radikális reformokat kíván. Ezután a kor követelményei által sürgetett reformokról beszélt és kifejtette, hogy ma az államnak sok olyan feladatot kell átvenni, amely régebben nem hárult az államra. Ez teszi ma súlyossá minden kormány feladatát. Beszédének későbbi részében a következőket mondotta:

— Az előző kormány által beteriesztett törvényjavaslatot fenntartom. Azt a két törvényjavaslatot, amely olyan rendkívüli érdeklődés központjában áll, ezuttal külön is meg kell említenem. A zsidó-törvényjavaslat tárgyalásra készen áll, míg a földbirtok-politikai reformról szóló törvényjavaslat napok múlva kerül tárgyalás alá. Senki ne gondolja, hogy az olyan törvénytervezet, mint a zsidók társadalmi térfoglalásának korlátozásáról szóló javaslat keresztülvitele nem fájdalmas processzus. De a nemzet érdekében tenni kell valamit és pedig súlyos lépésekre kell elhatározni magát a nemzetnek. Az egvényekre vonatkozólag súlyosak az intézkedések, de súlyosak a gazdaságra vonatkozólag is. Ne gondolja azonban senki hogy ez a törvény külföldi vagy német nyomásra keletkezett. Ez a nemzet évszázadokon át a maga lábán járt és tovább is kell, hogy így járjon. Az Európában mind szélesebbre kiterjedt gondolat általános európaivá vált és Magyarország közvéleményére sem maradhatott hatástalan az, ami tőlünk nyugatra és körülöttünk több helyen történt. Nálunk a helyzet azonban még súlyosabb talán, mint máshol. Súlyos követelések kívánják, hogy pontot tegyünk az eddigi helyzetre, mert egyik állam sincs olyan helyzetben, mint mi. Nálunk a zsidók térfoglalásának számaránya olyan nagy, amilyen a tőlünk keletre eső országokban sem, de viszont eddig úgy bántunk velük, mint ahogy a nyugati államokban sem. Átszótték a nemzet testét nemcsak idegen vérrrel, de ami ennél sokkal nagyobb baj, idegen gondolatokkal és szellemmel is. Mindenki tudja, hogy én ezt a nézetet nemcsak most vallom, hanem már régen hangoztattam és már akkor is kértem, hogy a zsidók maguk vessenek véget fajtestvéreik keleti beözönlésének. És most a nemzeti akarat ebben az irányban olyan erősen nyilvánul meg, hogy azt nem lehet enyhíteni. De kijelentem, hogy a törvényjavaslat egyes részleteiről lehet vitatkozni, még pedig úgy enyhítő, mint szigorító irányban.

A földreform

A másik törvénytervezet a földreform. Ezt mint a társadalom természetes folyamatát kell szemlélni, de fontos gazdasági probléma is és ezért azzal a higgadt józansággal kell ezt elbírálni, amilyennel az ilyen kérdéseket mindig szokták. Meggyőződésem szerint a törvényjavaslat a társadalmi folyamatot a körülményekhez és a lehe-

— Az a pillanat, amely már több kormányválság alkalmával kísértett, most bekövetkezett. Át kellett vennem a kormány vezetését — kezdte meg beszédét a magyar kormány új elnöke. — Ugy érzem, hogy nemcsak a kormányzó ur bizalmát bírom, hanem a nemzet nagy részét is. S a nemzethez fordulva csak azt kérem, hogy ne legyen ez az irántam való bizalma ingátag. Tízennyolc esztendő után állok ismét erre a helyre, amelyen 18 évvel ezelőtt voltam. Akkoriban a nehéz viszonyok között utat kellett vágnom, most is eléggé nehezek a viszonyok és most úgy érzem, hogy utat kell mutatnom. A miniszterelnök ezután történelmi visszapillantást vetett az elmúlt tizenhét évre, mert annak, akit arra hívtak, hogy vezessen, messzire kell visszatekinteni a történelemben, mert cselekedetei és szellemének irányelvei csak így maradhatnak történelmi. Hosszabb történelmi visszapillantások keretében vizsgálta a bizonytalanságot, amelyben jelenleg Magyarország és az egész világ él. Majd a következőket mondotta:

tőségekhez képest helyes csatornába fogja vezetni. De amíg annak, akit a javaslat sújt, meg kell érteni, hogy a nemzetnek és a társadalomnak hoz áldozatot, épp úgy meg kell értenie annak is, aki a földet kell, hogy kapja, hogy nem ő maga kapja a földet, hanem a társadalom és hogy ő inkább csak kötelezettségeket kap. Hiszem és bízom, hogy annak a nemességnek az utódai, amely annyiszor hozott a nemzet érdekében áldozatot, amely annyiszor le tudott mondani előnyeiről és javairól, most is meg fogja érteni, hogy szükség van a földosztásra, amely kiszélesíti és megerősíti majd a magyar társadalmat. Itt nem vagyoneelosztásról van szó. Mindenkinek úgy kell átvenni a földet, mint a nemzet szolgáinak. Lehetett hallani olyan eseteket, hogy valaki eladta a földjét, csak azért, mert máshol jobb, olcsóbb és esetleg ingyen földet remél. Az ilyen eseteket nem fogjuk megütni. Az ilyen ember nem érdemel földet.

Teleki Pál gróf ezután más kisebb-jelentőségű törvényjavaslatokra tért át, majd röviden ismertette a kormány külpolitikai programját is. Kijelentette, hogy mint a belpolitikai kérdésekben, úgy a külpolitikában is azonos vonalon akar maradni az új kormány az előző kormányok külpolitikai irányával. A magyar külpolitika legnagyobb ereje mindig az egyvonalú folytonosságban rejlett, a megbízhatóságban volt. Csakis ebből fakadhat az általános bizalom a magyar külpolitika iránt.

„Megelégedéssel olvastam Gafencu kijelentéseit“

— A külföld előtt kézzelfoghatóan bebizonyítottuk, hogy óvatos céltudatossággal és egvényes vonalon vezetjük a külpolitikát. A béke fenntartásához és az evolúció utján való kiépítéséhez mindig rakaskodtunk és továbbra is ragaszkodunk. Ebben a törekvésünkben elsősorban a tengely hatalmaira támaszkodunk. A két nagyhatalom megrendíthetetlen szilárd összefogása lehetetlenül teszi azt, hogy váratlan meglepetések érjék az európai államokat. Közismert, hogy Magyarország régen tartja fenn meleg baráti kapcsolatát ezzel a két nagyhatalommal. A komintern-elleni egyezményhez való csatlakozással is azt kívántuk bizonyítani, hogy teljesen egvettünk az ő célkitűzéseikkel és teljesen szolidárisak akarunk maradni azokkal. Lengyelországhoz fűződő barátságunk olyan politikai realitás, amelylyel a két nép hosszú évtizedek óta számolt.

— Jugoszláviával, Romániával és Csehszággal szemben is békés célkitűzéseink vannak. Kijelentem, hogy nagy megelégedéssel olvastam Gafencu román külügyminiszternek Románia szomszédaira vonatkozó kijelentéseit és azt remélem, hogy Románia kisebbségi politikáját ő gyors ütemben fogja megvalósítani és az izereteket rövidesen teljesíti, nem úgy, mint az előző kormányok tették. Ez biztosítaná a két szomszéd ország részére a normális viszony kiterjesztését. Bizonyos megértést kezdünk tapasztalni Csehszág részéről is. Talán lehetővé válik tühető kapcsolatok kiépítése ezzel az állammal is. A magyar kormány mindig kész arra, hogy a dunai államokkal tárgyalásokba bocsájtkozzék viszo-

nyának megjavítása érdekében. Főleg a kisebbségi kérdés rendezése az, amit fontosnak tartunk. Minden állam maga fogja a legjobban megítélni tudni, hogy mikor találja az időpontot e tárgyalásokra a legjobban megérettnek. Magyarország külpolitikája teljesen kiegyensúlyozott szilárd alapon nyugszik. Ezért eltökélt szándékom azt a kipróbált és bevált vágnvokon továbbvezetni.

A személyi hajsza ellen

Ezután ismét a belpolitikai kérdések tárgyalására tért át és kérte a közvéleményt, hogy szüntön be végre a mindenféle áradó személyes hajsza. Értse meg mindenki, hogy most csak kéri ezt, de ha kell, majd követelni fogja. Ez is hozzátartozik a közélet megtisztításához. Teleki Pál beszédét a Ház minden oldalán nagy tapsal és éljenzéssel fogadták.

Darányi elnök bejelentette, hogy a miniszterelnök kérésének megfelelőleg törlik az eddig bejegyzett interpellációkat. Rövid időre szünetet rendeltek el, majd az ülés megnyitása után Makai János előadó beteriesztette a képviselőház egyesített bizottságainak jelentését a zsidó törvényjavaslat ügyében és kérte a sürgösség kimondását. Utána a kormány-nyilatkozat feletti vita kezdődött meg. Rácz Jenő volt honvédelmi miniszter pártjának, a kormánypártnak bizalmáról és teljes támogatásáról biztosította a kormányt. Kornis Gyula kijelenti, hogy örömmel vette tudomásul a miniszterelnök beszédének minden egyes pontját. Hangoztatta, hogy csoportja bizalommal tekint a kormány működésére. Eckhardt Tibor, a független kisgazdapárt vezére kijelentette, hogy örömmel hallotta a miniszterelnök nyilatkozatát, hogy ő is a népi politika folytatását tartja a kormány feladatának és ebben a pártja mindenkor támogatója lesz.

Bobrov György napirendi indítványa értelmében a Ház holnap tartja legközelebbi ülését, melyen folytatja a kormány-nyilatkozat feletti vitát és napirendre tűzték a zsidó törvényjavaslat tárgyalását. A képviselőház ülése ezzel véget ért.

Színházi párbaj Budapesten

Petschauer volt kardvívó világbajnok és Egyed Zoltán szinpadi szerző kardpárbajt vívtak egy fiatal színész nő miatt

Budapestről jelentik: A magyar főváros színpadjaiban már napok óta szinte kizárólagos téma az a párbaj, amelyet Petschauer Attila volt kardvívó világbajnok és Egyed Zoltán szinpadi szerző és kritikás vívtak meg egymással.

A párbaj háttérében egy fiatal színész nő áll, akit Egyed lanszirozott, de akiről Petschauer nem a leghízelgöbben nyilatkozott. Egyed annyira felháborodott Petschauer éjes kritikáján, hogy párbajra hívta ki a volt világbajnokot. Miután azonban Egyed éppen egy nyolc napos büntetést töltött le, éppen párbaj miatt, a bajvivást el kellett halasztani.

Ezután mindenki azt várta, hogy avolt világbajnok, aki még ma is majdnem verhetetlen mestere a kardnak, vagdalt húst készített volna Egyedből. Valóban szinte alig hihető, hogy a végkimerülésig folytatott kardpárbajból mindketten sértetlenül kerültek ki. Ugy látszik, Egyednek is jól forog a kezében a kard és ezt Petschauer is annyira respektálja, hogy rögtön a viadal után ki is békültek a szemben álló felek.

Érdekes még megjegyezni, hogy a párbaj alkalmával Egyed különös jubileumot ült. Ez volt ugyanis ötvenedik párbaja, valószínűleg egyben a legnehezebb és a legveszedelmesebb is.

URANIA premiermozgó TBL: 12-82

VIVIANE ROMANCE nagysikerű filmje:

ASSZONYOK BILINCSEBEN

Merész tema, nagyvonalú rendezés.

3 órákor mér. helyárakal. 5. 7. 15. 9. 15

Erdély görög keleti és görög katolikus érsekeinek felhívása országgrészünk lakosságához

Február 27-én lesz egy éve, hogy **Öfelsége II. Carol király** aláírásával szentesítette az ország új alkotmányát. Ez alkalomból Bălan erdélyi görög keleti és Niculescu görög katolikus érsek együttes körlevelet intézett a papsághoz és a hívekhez. A körlevél a következőképpen hangzik:

— A múlt év kezdete erős forrongásban talált bennünket, testvérek közötti harc gyengítette erőnket, kicsinyes vitatkozások darabolták fel az egységet, a helyett, hogy az elkallódott erőket az állam megszilárdításának szolgálatába állították volna. Nem volt egyetlen kormányhatározat, egyetlen személy, tekintély, erkölcsi erő, törvény, sőt alkotmány, amely ne okozott volna állandó surlódásokat és viszályokat. Ilyen feltételek mellett sem lehetett az ország ügyeinek előbbreviteléről. Az egyesülés utáni időszakban szükség van arra, hogy gondolatainkat, erőnket a közös ügy, a nemzet és az állam létalapijának lerögzítésére összpontosítsuk. A Mindenható kegyelme által, szeretett királyunk bölcsessége kivette az országot és népét a nemzetgyengítő széthúzások hinárijából. Öfelsége megkezdett nagy művének felállításához az egész népet együttmunkálkodásra hívta fel.

— Hálát adva Istennek azért a bölcsességért, munkabírást és népe iránti szeretetért, amellyel uralkodónkat megáldotta, felhívjuk Erdély népét az új alkotmány életbeléptetése évfordulójának minél bensőségesebb megünneplésére, mely ünnepek február 27-én, az ősi Gyulafehérvár várában zajlanak le.

— Egész Románia ünnepeini fogja egy évi megszületett és kitartó munkának a gyümölcsét. Minden város és falu ünnepi díszlettel, Erdély is méltóképpen üli meg ünnepségeinknek ezt a nevezetes napját. Ebben a nagy békemunkában, mint minden időben, ősi egyházunk is résztvesz, mert akárhányszor nemzeti megmozdulásról van szó, az egyház mindig jelen volt. Annál inkább szükség van arra, hogy a nemzeti ünnepség nagy művének felépítésénél erkölcsi súlyánál fogva, az egyház is közremunkálkodjék.

Éppen ezért az egyház hív benneteket a béke és a megértés ünnepére. Az idő parancsszava az erők összefogására int bennünket. Amikor annyi külső veszély fenyeget, álljunk nagy uralkodónk mellé, hogy boldogabb jövő felé vezesse népünket.

— Gyulafehérváron találkozunk tehát mi, erdélyi románok, a legnagyobbtól a legkisebbig. Jöjtek töpász-toraitok köré, hogy ősi szokások szerint hódoljunk uralkodónknak II. Carol királynak.

— Meggyőződésünk, hogy a mindannyiunk által óhajtott nemzeti ünnepség életre lép.

— Főpásztori áldásunk szerezzen lelketeknek igaz békét és erősítse meg szívetekben a nemzet, az ország és a király iránti szeretetet.

Kelt Nagyszebenben és Balázsfalván, 1939. február 18-án.

NICOLAE
Erdély görög keleti érseke

ALEXANDRU
Erdély görög katolikus érseke

Káprázatos tervek a newyorki világiállítás műsorán

A kiadások költségvetése: harminc milliárd lei — Hatvan millió látogatóra számítanak

Newyorkból jelentik: Im már alig több, mint két hónap választ el a newyorki Világiállítás megnyitásától és Grover Whalen, a kiállítás tehatalmu vezetője ma reggel közölte egy sajtótájékoztató folyamán a végleges műsort, a terveket és számokat, amelyek a kiállítást messze az összes eddigi hasonló esemény fölé emelik.

Mesebeli számok

A végleges költségvetés, azaz a kiállítással kapcsolatban felmerülő kiadások összege 155 millió dollár, majd 30 milliárd lei. A kiállítás területe 5000 hektár. Az eredeti tervek szerint a kapuk 185 napig maradnak nyitva s ez alatt az idő alatt a szervezők nem kevesebb, mint 60 millió látogatóra számítanak, főként az Egyesült-Államok területéről, de külföldről is remélnék 1,000,000 vendéget.

Maga Theodor D. Roosevelt elnök fogja megnyitni a kiállítást április 30-án. Az ünnepeken mind a 62 résztvevő nemzetet képviselni fogja vagy egy kiküldött magasrangú államférfi, vagy a követ, néhány esetben maga az államfő. Ez az első nap lesz valószínűleg a legpompásabb, a legkáprázatosabb. Népünnepek, kórusok, felvonulások, amerikai és külföldi katonai szemlék fognak lezajlani e napon, előreláthatóan nem kevesebb, mint egymillió néző előtt.

Allandó ünnepek

A műsort úgy szerkesztették meg, hogy kivétel nélkül minden délutánra esik egy főünnepség, amelyet a „Béke Udvarában” tartanak meg. Ez ünnepek során opera- és balettelőadások, kórusok, zenekarok, híres színtársulatok fognak fellépni és bemutatják minden kor, minden nemzet zene-, tánc- és színpadi művészetét.

Az első tíz nap alatt a teljes keleti amerikai flotta 150 hadihajó 40.000 főnyi legénységgel a Hudson-folyón fog horgonyozni s a tengerészek különleges gyakorlatokat fognak bemutatni.

Később legalább hetenként kétszer „különleges napok” szerepelnek a műsorban, így repülőnap, cukor- és csokoládénap, táncverseny-nap, golfnap, bűvészek napja, stb., stb. Ezen felül mind a 62 nemzet kapott egy-egy napot, mely az ő jegyében fog eltelni.

A kongresszusokat, amelyeket a kiállítás területén fognak megtartani, meg sem lehet számolni. Minden hivatás és mesterség Newyorkban tart találkozókat ez évben. A táncmesterek s a rikkancsok csakugy a kiállításon tartják meg összejövetelüket, mint a csirketenyésztők, mint a „spóregyletek”,

mint a kiskereskedők, vagy a nagybankárok és a biztosítótársaságok.

A nők paradicsoma

A nők számára valószínűleg paradicsom lesz a kiállítás. Külön női pavillont nem emeltek, ez azonban készakarva történt. A vezetők, igazi amerikai felfogás szerint a „felesleges megkülönböztetés” ellen döntöttek. Ellenben a legdrágább és legköltségesebb épületek és bemutatók azok lesznek, amelyek elsősorban a hölgyeket érdeklik.

A „Divatcsarnok” 30 millió értékű ruhát és más öltözködési cikket állít ki, nem feledkezve meg

Az X gáz elégeti a gázmaszkot, az emberi testet, porrá hamvassza a vasat és a betont! Új fegyver az amerikai hadsereg birtokában

Newyorkból jelentik: Az „Informația” című fővárosi lap amerikai jelentést közöl, amely szerint Henry. Lichter vegyész-mérnök új gázt talált fel, melynek neve „X-gáz”.

Ez a gáz, melyet már bemutattak az amerikai hadsereg és vegyi szakértők előtt, a legborzalmasabb hatása, amelyet eddig ismertek. A gáz álcát megolvassza, az emberi testet husz perc leforgása alatt teljesen megsemmisíti, ruhától és csontostól együtt, az acélt megolvassza és a grá-

a selyemharisnyákról, kalapokról, kesztyűkről, táskákról, stb. sem.

A „Szépitők Háza” be fogja mutatni a szépség egész történetét, mindazokat a szereket és eljárásokat, amellyel a világ kezdete óta a hölgyek hozzájárultak a természet alkotásához és tőlük telhetően korrigálni igyekeztek azt. Természetesen a hangsúly a mai napon lesz. Haj-, arc-, kéz-, bőrápolás, mindez bemutatásra kerül, részint élő modelleken, részint rövid filmekben.

Az „Ékszer-Házban” éjjel-nappal detektívek fogják őrizni, az 5 millió dollár értékű drágaköveket és gyöngyöket, amelyeket a bányatársaságok és nagy ékszerészek állítanak ki. Ugyanitt látni lehet majd az ékszerkészítés, a gyémánt-metszés, stb. minden titkát is.

A hölgyek azonban, ha óhajtják, komolyabb dolgokkal is foglalkozhatnak. Külön épületet emelnek a Gyermek Világának, hol a gyerekek kipróbálhatják valamennyi létező játékot, szórakozásokat, de ugyanakkor az anyáknak bemutatják az egyszerű nevelés kérdéseit és megoldásait.

„Egészség, Tudomány, Orvos” ez a neve egy másik épületnek, mely a tudományt óhajtja közelebb vinni a közönséghez. Népszerű és könnyen érthető formában ábrázolják itt a legújabb tudományos felfedezéseket, azok gyakorlati alkalmazását és a szabályokat, amelyek szerint mindennapi életünket egészségesebbé tehetjük.

Egyik legérdekesebb része a kiállításnak a 60 méter átmérőjű óriás gömb lesz, melynek belseje a „Holnap Világát” fogja ábrázolni. Nem utópiáról van szó, de arról a valószínű módról és formáról, amely szerint és amelynek közepette élni fog a jövő század városa.

Az egész világ konyhája

A statisztikusok máris kiszámították, hogy a valószínűség szerint minden egyes látogató hét órát fog eltölteni a kiállítás területén. Hét óra alatt az emberek átlagban kétszer esznek, különösen a szabad levegőn s oly ünnepnapon, mint aminőt a kiállítás látogatása jelent. Ez tehát a 60 millió látogató számára 120 millió étkezést jelent, valószínűleg a legnagyobb étkezési problémát, melyet valaha meg kellett oldani.

E problémának megfelelően a kiállítás területén nem kevesebb mint 80 vendéglő fog állni. Ezeknek jóval több mint a fele hatalmas üzem lesz a tömeg számára, míg egy töredéke kisebb és igen drága luxushelyiségekből fog állni.

A vendéglők között természetesen az amerikai üzemek fognak szerepelni legnagyobb részben, de majd, nem mindegyik valamelyik vidéki konyhát képviseli, ahol „tájszólásban” fognak beszélni a sülték és az eddességek. Nagy divatja lesz az éneklő pincérnek, aki minden táj mellé elénekli annak a tájnak híres dalait, ahonnan származnak mindketten.

A külföldi éttermek külön látványosságot jelentenek. Aki szorgalmasan látogatja a kiállítást, az hat hónap alatt megkóstolhat majd minden ízt, amit ember idáig kitalált. Különösen vonzóan ígérkezik a japán vendéglő, melynek épülete Shantó-szentélyt ábrázol s amelyet valódi japán kert övez, e különös terméke a kert-művészetnek, mely oly vonzó a nyugati ember számára. A kiszolgálást Japánból külön célra érkező fiatal leányok fogják ellátni kimonóban. A japánon kívül számos más exotikus konyhát is élvezhet majd a látogató, délamerikai, mexikói, a nyugatindiai bennszülöttek ételét: mindent, amit valahol nemzet vagy törzs eszik — kivéve a kannibálokat. K. T.

CORSO

3 (mérs.) 5, 7.15 és 9.15 órakor

MA PREMIER!

Az utóbbi évek kimagasló művészi eseményei — A film, amiről hónapokig fognak beszélni.

MARCO POLO

GARY COOPER-rel

Paramount hirdó!

Négy letartóztatási végzés a Dohány-uccai merénylet ügyében

Budapestről jelentik: A vizsgálóbíró elrendelte a Dohány-uccai bombamerénylet 5 gyanúsítottja közül négynek az előzetes letartóztatását és az ötödik gyanúsított, Madaras László szabadlábrahelyezését. Az indoklás szerint nincs megnyugtató adat arra, hogy Madaras tényleg részese lenne a bűncselekménynek. Az ügyvédség rövidesen dönt, hogy tudomásul veszi-e a vizsgálóbíró szabadlábra helyezését, vagy nem.

A legvégső határidő:

Szombat estig meghosszabbították az aradi magyar Front-altagozat listáira való jelentkezések határidejét

Az elmúlt nap este hét órakor járt le annak a jelentkezési folyamatnak határideje, amelyet a Nemzeti Ujjászületés Frontjának magyar altagozatát szervező aradi szervezőbizottság tűzött ki a jelentkezésekre. Mint ismeretes, a magyarság számára egyszerre három jelentkezési irodát is nyitottak a város különböző, könnyen hozzáférhető helyein mindazok részére, akik

magukat magyarnak vallván, a Front magyar altagozatának tagjai kívántak lenni, hogy a romániai magyarságnak ebben az egyetlen politikai szervezetében biztossáka a maguk számára tejes politikai jogaik gyakorlását.

Ugyanekkor az is kézenfekvővé vált, hogy ez a jelentkezés egyben azt is jelenti, hogy

a jelentkező a Romániai Magyar Népközösség nagy családjába is felvételt nyert,

hiszen aki magyar tagja a Front altagozatának, ugyancsak tagja lesz a népközösség kulturális, szociális és gazdasági magyar tömörülésének is.

Az elmúlt hetek során sokezer aradi magyar nő, férfi, leány tett eleget köteletségének és jelentkezett a szervezőirodáknak. Az utóbbi napokban

a jelentkezések üteme mintha külön is meggyorsult volna:

egyre számosabban keresték fel a szervezőirodákat.

A megnyilatkozott szükségletet látva a szervezőbizottság módot teremtett rá, hogy a jelentkezéseknek szerdán este lezárt határidejét újabb három nappal még meghosszabbíthassa, hogy ezen az utolsó három napon azok is jelentkezhesenek, akik az utolsó pillanat elmúltja után szoktak ráébredni mulasztásuk nagy hibájára, vagy pedig bármily más ok miatt még nem kérhették hivatalos felvételüket a romániai magyarság nagy családjába.

Igy tehát ma, csütörtökön, pénteken és szombaton este hét óráig a szervezőirodák tovább folytatják munkájukat a régi helyeiken változatlanul, hogy aztán szombaton este végérvényesen, visszavonhatatlanul lezárják a listákat és velük a jelentkezéseket is.

Jelentkezzék tehát mindenki, akit ezideig még mulasztás terhel, mert az elkövetkező három nap valóban a legvégső alkalom, hogy kiki teljesíthesse a maga köteletségét önmagával, családjával és a magyar népi egységgel szemben.

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen

JAWOL

A Voce d'Italia című lap megcáfolja az egyik francia lapban megjelent hírt, amely szerint Franco tábornok hármias találkozó javasolt volna. A lap szerint a Mussolini-Hitler-Franco találkozás terve minden alapot nélkülöz.

Páris. (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelenti: Felhatalmazott politikai körök semmit sem tudnak azokról az állítólagos üsz szeitközésekéről, amelyek francia és olasz katonák között Tunisz és Tripolisz határán történtek.

Utjára bocsátották a King George V. nevű új angol cirkálót

Londonból jelentik: Az angol haditengerészet legnagyobb cirkálóját, a 35.000 tonnás King George V. nevű hadihajót, ma reggel bocsátotta első utjára az angol király, VI. György.

Ennek a hajófelszentelésnek különösen az ac érdekességet, hogy alig néhány nappal azelőtt Hitler birodalmi vezér és kancellár jelenlétében bocsátották első utjára a német haditengerészet ugyancsak 35.000 tonnás hadihajóját Hamburgban.

A King George V. felszerelésénél egy millió embernél több vett részt a felemelő ünnepségen, ilyen hajófelszentelés, amióta csak ember a tengerre merészkedik, még nem volt és belőle nemcsak az angol nemzet flottája iránti hagyományos szeretetre lehet következtetni, hanem arra is, hogy Angliában milyen nagy fontosságot tulajdonítanak a nemzetvédelemnek.

Az új hajóra vonatkozólag a következő adatkal áll módunkban közölni. A King George V.-on 1500 matróz teljesít szolgálatot.

Az előállítás költsége nyolc millió angol fontba kerültek ami körülbelül, — ha a fontot ezer leibe számoljuk — nyolc milliárd lejt tesz ki. A cirkálót tengernagy hajónak használják és különben az első cirkáló, amelyet 14 év óta Angliában készítettek.

Ugyanakkor, amikor az angol tengerészetnek ez az óriási ünnepe folyt le, különös baleset történt a Ford Patrick nevű kikötő közelében. Az angol hadiflotta 21. számú tengeralattjárója, amely a kikötő felé vontattak, leszakadt a vontató lánccról és a hullámok játékává lett. Szerencsére a vontásban lévő tengeralattjárón nem tartózkodott egyetlen ember sem. Így emberéletben nem történt áldozat, de viszont a tengeralattjárót eddig még nem sikerült újra vontatóláncra vonni.

London. (Rador.) Az V. György nevű 35 ezer tonnás cirkáló vízrebocsátása után két hasonló nayságu cirkálóval szaporodik az angol flotta.

Svéd tiltakozás Németországban

Londonból jelentik: A svéd kormány kifogást emelt a német kormánytól, hogy német cégek kérdezősködő iratokat küldenek svéd cégeknek, mert meg akarnak győződni arról, hogy a cégek száz százalékig áriák-e.

Merénylet egy arab vezető politikus ellen

Jeruzsálem. (Rador.) Zuhd Nashasibit, a londoni palesztina konferencián tartózkodó Ragheb Nashasibi Bey, a mérsékelt arabok pártja vezetőjének unokafivérét ma reggel Jeruzsálemben revolverrel súlyosan megsebesítették.

Csütörtökön harmadszor is Burgosba utazik Berard szenátor

Páris szombaton hoz döntést

Chamberlain el akarja simítani a francia-olasz ellentéteket

Páris. St. Jeanne de Luzból jelentik: Berard szenátor harmadszor is visszatér Burgosba. A Havas iroda munkatársának nyilatkozatot adott. Kijelentette, hogy a közvélemény helytelenül itéli meg utjának eredményét. A spanyol nacionalista kormánynak de jure elismerése csupán formai cselekmény. Az ilyen elismerést nem lehet feltételekhez kötni. Ha Franciaország azonban elismeri a spanyol nacionalista kormányt, akkor a kibékülés során egész sor komoly problémát kell majd elintézni. Nem szabad elfelejteni, hogy Franciaországnak hosszú közvetlen határa van Spanyolországgal és hogy Franciaországnak egyetlen más szomszédjával sincsenek oly problémái, mint aminők a nacionalista Spanyolországgal szemben felmerülnek. Minden félreértést ki kell küszöbölni.

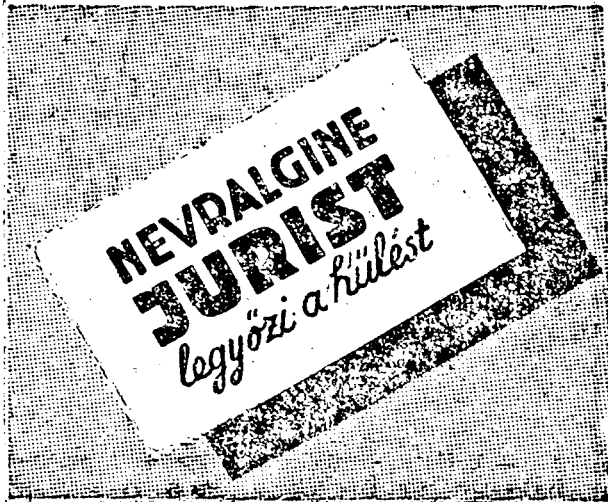
A Havas távirati iroda jelentése szerint Berard szenátor a sajtó képviselői előtt nyilatkozott és kijelentette, hogy csütörtökön reggel utazik vissza Spanyolországba, ahol folytatni fogja a megkezdett tárgyalásokat és reméli, hogy péntek estig a tárgyalásokat be is fejezi.

— Lehetséges — mondotta Berard szenátor, — hogy a megbeszélések végeztével szerződést is létesítünk, amelyet azután Párisból kell jóváhagyjanak. Előreláthatólag szombaton dönt Páris a tárgyalásaimmal kapcsolatban és a döntést az államtanács fogja meghozni.

Franco tábornok táviratot intézett Mussolini miniszterelnökhöz. A táviratban közli, hogy Barcelonában szemlét tartott a részben olasz légionáriusokból álló diadalmas hadse-

reg felett. A szemle alkalmával a spanyol nép Olaszországot és vezetőjét ünnepelte. Mussolini választáviratában megköszönte Franconak az értesítést és biztosította a spanyol nemzetiek vezérét, hogy az olasz legionáriusok rendelkezésére állanak a végleges győzelem kivívásáig.

Chamberlain miniszterelnök újból átvizsgálta az olasz-francia ellentétek ügyét és minden igyekezete oda irányul, hogy a kérdés rendezését közbenjárása folytán végleges alapokra helyezze. Londoni körökben úgy tudják, hogy Mussolini Franco végleges győzelmé után azonnal megszővegezi Tuniszra, Korzikára, Szuezre és Djibutira vonatkozó követeléseit.

SPORT KÖZLÖNY

Két szelvényvel is pályázhatnak a tippverseny résztvevői

Az AMTE vezetősége a nagyarányú tippversenyyel kapcsolatban annak közlésére kérte fel az ARADI KÖZLÖNY-t, hogy a jövőben — az AMTE szurkolók kérésére — nagyobb tömegek bekapcsolásának érdekében, elegendő két tipp-szelvény beküldése, amelynek nevezési díja: 5 LEI. Lapunk annál is inkább készséggel tesz eleget az AMTE vezetőség ezen kérésének, mert a befolyó nevezési díj teljes egészében az egyesületet illeti és az összeg felett, éppen úgy, mint a nevezési díj összegének megállapítása felett, kizárólag az AMTE vezetősége dönthet.

A mai naptól tehát mindössze két szelvény benyújtása szükséges és emellett öt lelt két mellékelni. Ez lényegében semmi változást nem jelent, hiszen eddig négy szelvény beküldése mellett tíz lei volt a nevezési díj, most azonban

már 5 leivel is lehet pályázni. A beküldendő két vagy több szelvényt természetesen más és más féleképpen állíthatja ki a tippelő és mi azt vesz-szük figyelembe, amelyik a legjobb. Versenyünk feltétele és a tizennégy díj ugyanaz, mint ahogyan ezt eddig is írtuk, tehát azzal, hogy kevesebb szelvény mellékelése szükséges, — senki sem rövidülhet meg. Azt hisszük, hogy jó szolgálatot teszünk a tippelőknek, ha egyre több mérkőzést közlünk majd szelvényeinken, miután ez a pontszerzési lehetőséget könnyíti meg a tippelő számára, éppen ezért a jövő heti szelvényünkön — minthogy ezen a héten szünetel a magyar futballbajnokság — már a budapesti mérkőzések is szerepelni fognak. A mai számunkban ismét megjelenik szelvényünk lapunk más helyén.

Törlik az esküt nem tett játékvezetőket a bíróttestület tagjainak sorából

Pontosan be kell tartani a mérkőzést megelőző üdvözlés-formát

Az aradi futballbírók testülete ezúton közli valamennyi játékvezetővel, akik a keddi ülésen nem voltak jelen és ilyenformán a deklarációkat sem írhatták alá és az esküt sem teheték le, hogy legkésőbb szombatig február 25-ig tehető le az Országoság által előírt eskü és azokat a játékvezetőket, akik az esküt szombatig nem teszik le, minden további nélkül törlik a játékvezetők soraiból.

Ugyancsak felhívja a bíróttestület a játékvezetők figyelmét az előírt új üdvözlés-formára, amelyet minden mérkőzés előtt be kell tartani és amely a következő:

A mérkőzés előtt kivonuló csapatok a pályára való lépésük után elhelyezkednek a kapuk előtt, majd amidőn a játékvezető megjelenik, a pálya közepén levő körön megfelelő távolságban helyez-

kednek el egymástól a közönséggel szemben olyanformán, hogy egy-egy csapat tagjai félkört alkotnak. A játékvezető, akit a két határbíró vesz közre, „drepti“-et kiált, mire valamennyien „vigyázz“ állásba merevednek és a játékvezető a következőket mondja: „Pentru Majestatea Sa“, mire a játékosok és a két határbíró egyszerre kiáltják: „Traiasca, traiasca, traiasca!“

Amennyiben valamely mérkőzésen Öfelsége az uralkodó, vagy a királyi család egy tagja van jelen, akkor ez a forma odamódosul, hogy a csapatok nem külön-külön vonulnak ki a pályára, hanem egy sorban és pedig olyképpen, hogy előbb a vendégcsapat tagjai futnak ki és egyvonalban helyezkednek el a főtribün, illetve a királyi páholy előtt. Ez után az eljárás hasonló, mint fentebb volt.

Szorgalmasan készül a Gloria a Carpati elleni mérkőzésre

A vasárnapi mérkőzések bíróküldésel

A Gloria csapatát nem verte le a vasárnapi vereség és a csapat tagjai fogadkoznak, hogy az első bajnoki meccsen kiköszörülnek a csorbát. Szükség is van erre, mert a pontszerzést korán kell a Gloriának megkezdnie, ha eredményesen akar szerepelni. Komoly előkészületeket folytatnak a csapat tagjai Mikóczy irányítása mellett és bizonyosra vehető, hogy vasárnap már egészen másként fog a Gloria játszani, mint az eddigi tavaszi mérkőzéseken.

A bíróttestület tegnap ejtette meg a vasárnapi mérkőzések delegálásait, amelyet alább adunk:

Nemzeti bajnokság:

Gloria—Carpati, Gloria pálya, 15.00 órákor, bíró Morar Teofil, határbírók Oprita és Pfeiffer.

Kerületi I. osztály:

SGA—Hakoah, Gloria pálya, 10.45 órákor, bíró Burdan, határbírók Goicea és Marienut.

Titanus—Tricolor, Titanus pálya, 15.30 órákor, bíró Polareczky, határbírók Musca és Gombos.

Intelegerea—Mica, Intelegerea pálya, 16.00

órákor, bíró Cristea, határbírók Barbu és Kradi-gaty.

Gaiana—Unirea, Gaiana pálya, 15.30 órákor, bíró Huszti, határbírók Schneider és Karlisch.

Olimpia—Astra, Olimpia pálya, 15.30 órákor, bíró Ciorogariu, határbírók Höhn és Gábor.

Crisana—CAA, CAA pálya, 15.30 órákor, bíró Darázs, határbírók Ardelean Ioan és Mara.

Ifjusági bajnokság:

SGA—Hakoah, Gloria pálya, 9.15 órákor, bíró Oprita.

Olimpia—Astra, Olimpia pálya, 13.45 órákor, bíró Barta.

CAA—Fortuna, CAA pálya, 13.45 órákor, bíró Ciupuliga.

Gaiana—Unirea, Gaiana pálya, 13.45 órákor, bíró Vagalau.

Gloria—Tricolor, Gloria pálya, 13.00 órákor, bíró Chiral.

Intelegerea—AMEFA, Intelegerea pálya, 14 órákor, bíró Weinberger.

Banatul—Transilvania, Banatul pálya 14.30 órákor, bíró Lutai.

Morar Teofil vezeti a Gloria—Carpati mérkőzést

Megszűnt a titkos bíróküldés

București. A vasárnap első A) ligás tavaszi fordulóra a központi bíróttestület megejtette a delegálásokat, miután a titkos bíróküldést megszüntették. Az aradi Gloria—Carpati mérkőzést Morar Teofil dr. vezeti, míg az AMEFA—Venus mérkőzést, amelyet a fővárosban tartanak meg, Piky Kroner. A mérkőzések delegálása a következő:

Juventus—Sp. Studentesc, bíró: Vuia kapitány.

Gloria—Carpati, bíró: Morar Teofil dr.

Venus—AMEFA, bíró: Piky Kroner.

Tricolor CFPV—Ripensia, bíró: Tica Iliescu

Chinezul—Rapid, bíró: Russu Gabriel dr.

Victoria—UDR, bíró: Radulescu Costel.

Sportvonat Budapestre

Üllevél nélkül

csak személyazonossági igazolvánnyal

Aradról indul március 9-én reggel.

Budapestre vissza márc. 14-én este.

Oda-vissza 1380 lei

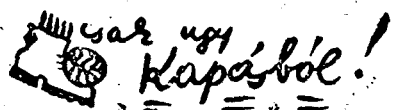
Jelentkezési határidő március 2 este

Béiratkozások, információk:

„EUROPA“ menetjegylétesében

Sándor könyvkereskedés,

(Szemben a megyei prefektúrával)

A rotterdami holland—magyar válogatott mérkőzésre tervezett magyar csapatban változás várható, amennyiben Lázár helyett valószínűleg Polzár lesz a jobbfelezet. Ilyenformán a csapat Szabó — Korányi, Bíró — Polzár, Turay, Dudás — Béky, Sárosi dr., Zsengellér, Cseh, Titkos összetételben áll kl.

A budapesti fedett tenispályán lebonyolított magyar—jugoszláv tenismérkőzést a magyar teniszcsapat 3:2 arányban nyerték. Az utolsó versenynapon Asboth Radovanovicot 6:4, 6:1, 6:4 arányban győzte le, Puncsecs pedig Gábori ellen győzött 6:3, 6:3, 6:2 arányban.

A nizzai nagy tenisz-versenyen a kitűnő Tănăsescu újabb ragyogó eredményt ért el: 6:0, 6:3, 6:4 arányban győzte le Hecht többszörös csehszlovák baingkot.

Helsinki-ben a gyorskorcsolyázó világbajnoki versenyen a második napon 1500 méteren Vasenius győzött 2 p. 30.7 mp.-el, 10.000 méteres pedig Bersints nyert 19 p. 19.5 mp.-es idővel. A világbajnoki címet a finn Vasenius nyerte el a lett Bersints előtt.

O Magyar fűsiskolai jégkorongválogatott — világbajnok. A lilianhameri jégkorong torna szerdai eredményei a következők: Lengyelország—Norvégia 3:1, Magyarország—Csehország 4:0, Magyarország—Norvégia 11:0, Svédország—Csehország 1:1. Magyarország ezzel a két újabb győzelemmel máris megnyerte a világbajnoki tornát.

O A tornaegyesület ping-pong szakosztálya ezúton is közli úgy az eddig jelentkező játékosokkal, mint az asztali tenisz sport iránt érdeklődőkkel, hogy szombat este edzőmérkőzések lesznek az egyesületi helyiségben, melyen minden játékos részt vehet. A jubileumi asztali tenisz országos jellegű versenyt március második felében rendezik meg Aradon.

PUBLICATIUNE

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 11 Martie a. c. orele 10 a. m. se va face licitație publică orală, la fața locului în pădure, pentru vânzarea pe unitate, sau loturi mici, după trebuințele amatorilor, a materialului lemnos de lucru frapsin și stejar fasonat în pădurea veche a Mănăstirii Hodoș-Bodrog, compus din 262 figuri (dublisteri) și 20.25 m. cubi trunchiu.

Plata materialului cumpărat se va face în 2 rate și anume: 1/2 imediat la cumpărare, iar rata a II-a cel mult în 15 zile dela data cumpărării. Materialul se va putea transporta numai după achitarea totală a prețului de cumpărare.

Mănăstirea Hodoș-Bodrog, la 20. Februarie 1939.

Administrația Mănăstirii Hodoș-Bodrog.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Huszonöt százalék kisebbségi szerepelhet az országos válogatottakban

A labdarugásban ez 8:3 arálynak felel meg

București. Az Országoság a szövetségi elnökök ünnepélyes eskütétele alkalmából tanácskozást tartott és ezen szöbakerült többek között a kisebbségi sportolók szerepe is. Azt a tervet, hogy kisebbségi sportolók egyáltalán nem szerepelhet az országos válogatott csapatokban — elvetették. A sportszövetségek elnökeinek meghallgatása után úgy határoztak, hogy az országos válogatott csapatokban 25 százalék arányban szerepelhetnek kisebbségek. Ez a labdarugásban 8 román és 3 kisebbségi játékosnak felel meg. Az egyéni sportokban egyelőre nem hoztak korlátozást. Fenti arányokat fokozatosan valósítják meg.

O Városközi válogatott sakkverseny Aradon Az aradi torna egyesület hatvanadik jubileumi évének műsorán február 26. és 27-én, vasárnap és a hétfői ünnepnapon kerül lebonyolításra a szellemi sportok egyik legnemesebb ága, a jubileumi sakkverseny. A jubiláns egyesület agilis vezetősége minden ünnepi megnyilatkozást a legnagyobb körültekintéssel, alaposan és feltétlen nívó kiemelkedéssel készít elő. Ez alkalommal is egy oly nagyszabású sakkversennyel kedveskedik Aradváros nagyszámú sakk rajongóinak, ami még nem volt városunkban. A sakkversenyt két részletben rendezik éspedig sakk-villámturna ötös csapatok részére, valamint Temesvár—Arad válogatott verseny tízes csapatoknak. Az első részbeni villámturnára az eddig befutott nevezések szerint: a Temesvári Sakk Kör, azonkívül még másik három egyesület tagjaiból összeállított Temesvár vegyescsapat indul, míg az aradi egyesületek közül a Hakoah Egylet és a rendező ATE két ös csapata vesz részt. Hiányzik még az AAC, CFR és AMTE sakkosztályainak nevezése, melyeknek indulása is valószínű. A két város válogatott csapatát is közzé fogjuk legközelebbi számunkban. Az aradi válogatott csapat minden valószínűség szerint a következő lesz: Dénes, Bildhauer, Ábrahám Hakoah, Dima AAC, Mózes, Dániel, Tocanifa, Weisz, Bellay és Mannheim ATE. A nagy érdeklődéssel várt versenyt az ATE Avram Iancu-tér 21. szám alatti egyesületi helyiségének emeleti nagytermében rendezik meg belépődíj nélkül. Az ünnepélyes megnyitás vasárnap délelőtt 10 órakor lesz, ugyanakkor veszi kezdetét a villámturna első fordulója, míg vasárnap délután és este a második fordulót bonyolítják le. A válogatott csapatok küzdelme hétfőn délelőtt veszi kezdetét és estig döntés is lesz.

Ma, 23-án az Iparos Otthonban

Felhő Ervin és Horváth László nagy bohózat-estje

Remek bohózatok! Elsőrangú szereposztás! Kiváló előadás! 3 óra kacagás! Jegyek Oláh Sándor papírüzletében kaphatók.

Színház - Művészet

Ma táncol Éghy Ghyssa

Este 9 órakor a színházban új fővárosi modern műsorát mutatja be. Azt a programot, melyben drámai lendület, komoly művészet, finom báj és technikai bravur váltják egymást. Külön látványosságot jelentenek a ragyogó pompás kosztümök. A kimagasló művészi élmény fényét emeli Freund Leo temesvári zongoraművész közreműködése. Jegyek a színházi pénztárnál.

Ma, csütörtökön este utoljára:

Felhő Ervin és Horváth László bohózat-estje az Iparos Otthonban

Felhő Ervin és Horváth László, a társulat két, népszerű színésze szerdán este rendezte meg nagy érdeklődéssel várt bohózat-estjét, amely várakozáson felül, kitűnően sikerült: a zsúfolt ház szünni nem akaró kacagással kísérte a remek bohózatokat. Ezt a pompás műsort a két színész ma, csütörtökön este megismétli. Ezúttal is a Süket levante, a Kalap, a Biztosíték és az Amiért egy asszony visszatér című frappáns hatású bohózatok kerülnek színre a kitűnően bevált szereposztással. A két rendező színészen kívül Harmath Jolán, Lázár Hilda, Miklóssy E. A., Agay Margit, Jávör Alfréd, Szabó Gyula, Salgó Jenő tartják állandó derűtességben a közönséget. A ma esti előadás iránt az elsőhöz hasonló érdeklődés nyilvánul meg és a jegyek nagyszámú legy áll a pénztár rendelkezésére, ajánlatos a jegyekről még a nap folyamán gondoskodni. Jegyek elővételben Oláh Sándor főtéri könyvesboltjában és az Iparos Otthonnál.

Az AMEFA és az Aradi Közlöny

tippszelvénye

Beküldendő február 25-én szombaton délután 5 óráig!

Venus—AMEFA
Gloria—Carpati
Juventus—Sportul Studentesc
Chinezul—Rapid
Victoria—UDR
Tricolor—Ripensia
Magyarország—Hollandia
Név:
Lokcim:

(Nevezési díj 5 lei. Pályázni legalább két tippszelvény beküldésével lehet. Későn érkezett pályázatokat nem vesszük figyelembe. Vidékleknel a postal pecsét dátuma mérvadó!)

A bankjegyforgalom százhetven millióval emelkedett február első hetében

Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala február 4-iki heti kimutatása szerint február első hetében lényegtelen volt az aranybeszolgáltatás és az ércfedezet értéke 18 milliárd 269.606.212 lejt tett ki. A forgalomban lévő bankjegyek összege 170.5 millióval 34 milliárd 285.160.482 leire emelkedett, míg a látra szóló kötelezettségek (gírószámlák) végösszege 207.5 millióval csökkent, vagyis a bruttó bankjegyforgalom csökkenése 37 millió lei. A fedezett arány 1.7 ezreléssel 38.18 százalékra javult. Az import fedezésére szolgáló devizakészlet 12 millió lei értékűvel 367.453.664 leire emelkedett. A kliringszámlák aktív szaldói 58 millió lei értékűvel 555.249.540 leire, az importőrök kliring-szaldó letéte 5 millió lei értékűvel 318.694.544 leire csökkent. A kereskedelmi váltótárca 161 millióval 10 milliárd 774.737.130 leire csökkent.

— Hollandia is Amerikából vásárol repülőgépeket. Az amerikai külügyi hivatal egyik főtisztviselőjének jelentése szerint teleneg egy nagytól álló szakértőbizottság Washingtonban repülőgép- és hadianyagvásárlásról folytat tárgyalásokat. Alítólag Hollandia száz repülőgépet és számos gépfegyvert akar Amerikában vásárolni. A Havas-ügynökség jelentése szerint viszont egy szállítmány amerikai repülőgép 700 ezer dollár értékben már meg is érkezett Hollandiába.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Városok szerint osztják be a társadalombiztosító osztályaiba a kisiparosokat

Engedik az 1933. év előtti betegségyező hátralékokat

A központi Munkásbiztosító Pénztár igazgatósága ülést tartott Ghorghé Strat elnökelete alatt. Ez alkalommal kivették a hivatali esküt az új referensektől.

Az igazgatóság ezután elhatározta, hogy a kisiparos munkaadókat, akik a törvény értelmében kötelező tagjai a Betegségyezőnek — a különböző fizetési osztályokba városok szerint fogják osztályozni. Régi kívánsága megy ezáltal teljesedésbe a kisiparosnak. Valóban tarthatatlan helyzet volt, hogy a falusi kisiparost éppugy a legmagasabb járulék osztályba sorozták, mint a 6—8 segéddel dolgozó fővárosi iparost.

Az igazgatóság ezután a fizetésnélküli alkalmazottak járulékainak kiszámításáról és az

egészségügyi miniszteriummal kötendő megállapodásról tárgyalt a kórházak és szanatóriumok igénybevétele ügyében.

Az új betegségyező törvény tudvalevőleg eltörli az 1933. április 8. előtti tartozásokat. A központi Betegségyező könyvelési osztálya most küldte le a részletes utasításokat erre vonatkozóan.

Eszerint az 1933. előtti 10 ezer leig terjedő hátralékok és bírságok teljes egészében törölendők, az ezen felüli összegek pedig 10—20 százalék erejéig állami papírban fizetendők.

Különböző kedvezményeket biztosítanak az 1933-tól 1936-ig terjedő tartozások kifizetésére és kiegyenlítésére is.

A kivitel előrenitése érdekében

Leszállították a gabonanemlék elemzése után fizetendő illetéket

A földművelésügyi miniszterium a gabonakivitel elősegítése érdekében elhatározta, hogy leszállít bizonyos illetékeket. Az első ilyen irányú rendelkezést már ki is adták és ennek értelmében leszállították a gabonanemlék elemzése után fizetendő illetéket.

A rendelet értelmében a jövőben az öt vagonig terjedő szállítmányok esetében minden vegvelemzési bizonyítványért vagononként 50 lejt, míg öt vagonnál nagyobb szállítmányok esetében vagononként 35 lejt kell fizetni. Eddig az öt vagonig terjedő szállítmányoknál 100 lejt, míg az öt vagonon felüli szállítmányok esetében 40 lejt volt az illeték. Az eddigi rendszer szerint azonban nagy szállítmányok esetében az illeték a háromszer lejt nem haladhatta meg. Ezt az utóbbi intézkedést most megszüntették. A fent említett illetékeket tudvalevőleg a mezőgazdasági kamarák hajtják be azon igazolványok kiadásakor, amelyek nélkülözhetetlenek a kivitel alkalmá-

val. A törvény értelmében ugyanis 77 kilogram fajsúlyon aluli buza nem exportálható és a buzát ebből a szempontból a mezőgazdasági kamarák vizsgálják meg.

Román cseppfolyóság Palesztinának

Bucuresti. Az elmúlt napokban az Astra Romana petroleum társaság jelentős cseppfolyós gáz küldeményt indított utnak Palesztina felé. Az Astra Romana Háfába 74.760 kilogram, míg Telavivba 12.960 kilogram cseppfolyós petroleum gázt küldött. Hasonlóképpen nagyobb szállítmányt indított utnak Palesztinába a tordai üvegyvár is. Sírriába a Transylvaniahajó 15.000 kilogram papírt szállított.

— Dr. Funk német gazdasági miniszter Londonba utazik. A „Daily Mail” jelentése szerint dr. Funk német gazdasági miniszter és bankkormányzó még ez év tavaszán viszonzozza Stanley angol kereskedelemügyi miniszter küszöbön álló berlini látogatását.

RENDSZERES UTAZÁSOK
 az
EGYESÜLT—ÁLLAMOKBA
 CANADA
 AUSTRALIA
 KÖZÉP-AMERIKA
 CUBA-MEXICO
 DÉL-AMERIKA
 ARGENTINIA-BRASILIA
 URUGUAY, PARAGUAY
 AFRICA (Marock)
 holland, bolga és francia hajókkal
EGYIPTOM-PALESZTINA
 a Serv. Maritim Roman hajóival
PROSPEKTUST ÉS FELVILÁGOSITÁST
HOLLAND-AMERIKA LINIE
 vezérképviselőténél
BUCUREȘTI
 Căi. Victoriei 70 et. I. tel. 4.41.65
 TIMIȘOARA, Str. Veneția 2, tel. 39.89
 ARAD, Str. Mareșal Averescu 2, tel. 13.50
 ORADEA, B-dul Regale Ferdinand 4

Legújabb jelentéseink:

Gafencu külügyminiszter:

„A derülátás jellemezte a Balkán-szövetség tárgyalásait”

A jószomszédi viszony megszilárdításáról beszélt a jugoszláv külügyminiszter

Bucurestiből jelentik: A Balkán-értekezlet befejezése után hivatalos közleményt adtak ki. A hivatalos jelentés felolvasása után Metaxas görög miniszterelnök a következő beszédet intézte az értekezlet résztvevőihöz:

— Azt szokták mondani, hogy minden jó, ha a vége jó. Én azonban a mi értekezletünkre vonatkozólag azt mondom, *minden jó, ha a kezdet jó*. A csodálatos román fővárosba való érkezésünk első percétől beszélgetésünk, tárgyalásaink változatlanul szívélyesek voltak. Ebben igen nagy érdeme volt Grigore Gafencu román külügyminiszternek, a most lezajlott ülések elnökének, valamint kiváló kartársainknak. Sukru Saracioglu és Czinczar-Markovics miniszter uraknak. Abban a reményben válunk el ma este, hogy a Balkán-szövetség eszméje érdekében tett szolgálatunk mellett az általános béke ügyét is előbbre vittük. Szövetségünk ma erőteljesebb és élénkebb, mint bármikor s büszkék vagyunk, hogy a vállalt feladatot a legjobb belátás szerint igyekszik megoldani. Kérem Önöket, közöljék a román néppel az ország sajtóján keresztül legszívélyesebb és legmelegebb üdvözlőmet. Mielven meghatótt ennek a népek vendégszeretete és az az udvariasság fogadtatás, amelyben ideérkezésemkor részesítettek. Románia iránti csodálatommal a lelkemben távozom ebből az országból, amely *Ötletsége II. Carol király és miniszter-munkatársai bölcs vezetése által a nemzeti újjászülés útjára lépett.*

A béke biztosítóka

Ezután Sukru Saracioglu török külügyminiszter emelkedett szólásra, aki beszéde során a következőket mondotta:

— A most lezajlott Balkán-szövetség értekezlete s tárgyalásainak menete *ujból bebizonyította a tagállamok közötti szoros kapcsolatot*. Legmelegebb elismerésemet és köszönetemet fejezem ki a román kormányoknak azért a meleg fogadtatásért, amelyben bennünket részesített és hogy olyan emberekkel dolgozhatam együtt, mint Metaxas, Gafencu és Markovics miniszter urak. A bucarestij értekezlet bebizonyította, hogy a Balkán-szövetség a *tar-tós béke biztosítóka*. Szavajmat azon óhaj kifejezésével fejezem be, hogy a balkáni államok sajtója egyhangzóan és önzetlenül öröködjék minden olyan mozgalom ellen, amelynek éle szövetségünk ellen irányulna.

A következő felszólaló Czinczar-Markovics jugoszláv külügyminiszter volt:

— A Balkán-szövetség bucarestij értekezlete — mondotta a miniszter — a legszívélyesebb légkörben folyt le és fejeződött be. Felelősségünk tudatában minden eszközt felhasználunk, hogy hozzájáruljunk a *rend és a megértés biztosításához. Hiszünk a béke politikájának győzelmében és a jó szomszédi viszony megszilárdításában*. Mindenkör arra törekedtünk, hogy az ellenségeskedéseket kiküszöböljük. Románia vendégszerető fővárosában országaink jobb jövője és a béke érdekében munkálkodtunk. Boldog vagyok, hogy ez a bucarestij értekezlet alkalmat adott nekem a minden téren megnyilvánuló román nemzeti erő hatalmas tevékenységének megtekintésére. *Csodálatommal adózom Románia nagy uralkodójának, akihez meleg barátság fűzi országunkat s boldog vagyok, hogy abban a megismerésben részesülhettem, hogy legmélyebb hódolatomat fejezem ki Ötletsége előtt*. Kellemes volt számomra, hogy kapcsolatba kerülhettem

a balkáni államok államférfiaival, csodálatommal adózom Metaxas görög miniszterelnök mély békehitének, Saracioglu török külügyminiszter fényes diplomáciai képességeinek, Grigore Gafencu román külügyminiszternek pedig legőszintébb elismerésemet és legszívélyesebb köszönetemet fejezem ki a meleg fogadtatásért és azokért a figyelmességekért, amelyekkel bennünket itt tartózkodásunk idején elhalmoztak. Engedjék meg nekem, hogy köszönetemet fejezzem ki a román sajtónak is a Jugoszláviával és saját személyemmel szemben tanúsított baráti magatartásáért.

Mjután a jugoszláv külügyminiszter befejezte beszédét. Grigore Gafencu román külügyminiszter válaszolt az elhangzott beszédekre.

A rend eszméjének tisztelete

— Az elmondottakhoz nagyon kevés hozzáférni valóm van. A kiadott hivatalos jelentésben összefoglalóan, benne foglaltatnak a le-tárgyalt ügyek. Ugyanakkor az is megállapít-

Szabadságra utazott a pátriárka-miniszterelnök

Bucurestiből jelentik: Ma reggel a 10 órai expresszrel Miron Cristea pátriárka miniszterelnök Dél-Franciaországba utazott. A miniszterelnök tiszteletére a pályaudvaron megjelen tek a kormány tagjai és a főváros polgármestere. A kormányelnök Moldovanu Beniamin, Ploesteanu és Emiljan egyházi tanácsosok társaságában érkezett az északi pályaudvarra.

Magyarországi politikai körökben kedvezően fogadták Teleki beszédét

Budapestről jelentik: Az Esti Kurir Teleki Pál gróf bemutatkozó beszédével kapcsolatban több politikai véleményét kérte ki. Gróf Berhlen István kijelentette, hogy felfogását az új kormányról már elmondotta a Corriera della Sera munkatársának. Meggyőződése, hogyha Teleki annak a hangnemen értelmében fog cselekedni, amelyben beszélt, úgy misz-sziója sikerrel jár.

Sztanyavszky Sándor volt belügyminiszter a következőket mondotta:

— Szimpatikus, amit mondott, szimpatikus, aki mondta és szimpatikus, ahogyan

ható, hogy ezek a tárgyalások a legtöbbségsébb egység jegyében zajlottak le. Felfogás-ban, érzelmekben egy uton haladtunk, Ugy-kartársaim, mint én is megállapíthattuk, hogy a tárgyalásokat a derülátás jellemezte. A lát-határ lassan kiderül és mi minden erőnk-ből azon munkálkodunk, hogy ez a derü minél ál-talánosabb legyen. Számunkra az erő az egye-sültsében s a testvéri együttműködésben áll. Sajnálattal és részvétellel gondolok azokra a népekre, amelyek a legutóbb megismerték a háboru borzalmait. Reméljük, hogy a tavasz meghozza végre Spanyolországban is a békét. Készek vagyunk arra, hogy a rendelkezésünk-re álló eszközök által segítségére legyünk a spanyol népnek abban, hogy újra visszanyerje életerejét. Amikor békéről beszélek, a rendre is gondolok.

A rend eszméjének tisztelete nélkül a népek, bármilyen jószándékkal is viseltetnének egy másik nép ügye iránt, nem nyújthatnának segítséget.

Ime ezek azok az igazságok, amelyek tekinte-tében a bucarestij értekezleten megegyezésre jutottunk Metaxas miniszterelnök ur, Caracioglu és Czinczar-Markovics külügyminiszter urak elviszik országukba és *tolmácsolni fogják népüknek a román nemzet őszinte és baráti szeretetét.*

A török külügyminiszter Belgrádban

— A Balkán-szövetség hetedik értekezle-tét bezárom.

Belgrád. (Rador.) Sukru Saracioglu török külügyminiszter a bucarestij Balkán-szövet-ség értekezlete után Belgrádba látogat el. A török politikus egy napig tartózkodik a jugo-szláv fővárosban és ezalatt az idő alatt Mar-kovics külügyminiszter vendége lesz.

Utjára dr. Baiteceanu kezelőorvosa, Mihail Brosu meghatalmazott miniszter és Emiljan Targovisteanu kísérik el.

A hivatalos lap mai száma közli azt a ki-rályvi dekrétumot, amelynek alapján Miron Cristea pátriárka miniszterelnöknek február 22-ikétől szabadságot engedélyeztek.

mondta: Jól esett egy igaz magyar ember igaz beszédét hallgatni.

Sigay Antal gróf kijelentette, hogy az a konciliáns és igazán európai módon mozgó po-litikus, amilyen a miniszterelnök, programjára a válságok ellenére is ráüti saját egyéniségé-nek magas kulturájú bélévét. Szerinte nyuga-lommal lehet várni a további fejleményeket.

Friedrich István hangsúlyozta, hogy a be-széd lényegesen jobb atmoszférát teremt a további politikai helyzetben.

London. (Rador.) Stanley Goldingot, Nagy-britania san-sebastiani tiszteletbeli konzulját a nemzeti hatóságok egy fontos katonai ok-

Négyhetes útra indul az angol külkereskedelmi államtitkár

Londonból jelentik: A Times diplomáciai levelezője szerint az angol kormány külkeres-kedelmi érdeklődése napról-napra tágabb tér-re terjed ki. A terv több keleti és északkeleti valamint Délkelet-európai országot ölel fel. Mjután 75 millió fontra emelték a kivitel

mány eltűnésével kapcsolatban letartóztatás. A tiszteletbeli konzult később szabadon bocsá-tották, Spanyolország területét azonban nem hagyhatja el.

hitelezesség felső határát, több főváros ér-deklődött Londonban a kereskedelmi forgalom növelésének lehetőségéről. Hudson külkeres-kedelmi államtitkár március 17-én, vagy 18-án indul el utjára, amely ügy hétig fog tartani.